

Asia: VN/14613/2023

Ympäristöministeriön asetus purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit pykälään 1, Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys:

Asetuksen tavoite erityisesti purkumateriaalien kiertotalouden tukemisesta on kannatettava.

Huomautamme että kun ajatellaan kiertotalouden edistämistä ja sen linkittämistä kerättävään purkumateriaali- ja rakennusjäte tietoon on tärkeää saada tieto syntyvistä purkumateriaalimääristä leviämään mahdollisimman laajalle. Siinä jo olemassa olevat ja kehittyvät materiaalitietoalustat/"materiaalitorit" ja niiden hyödyntäminen ovat avainasemassa. Asetuksen ja tietojärjestelmien kehittämisen tarkoitus ei voi olla tilastollisen tiedon kerääminen SYKEN järjestelmään vaan kiertotalouden tukeminen.

Selvitystä ei rakentamislain tarkoittamalla tavalla edellytetä hankkeissa, joissa purkumateriaalien määrä on vähäinen. Perustelumuistiossa on avattu sivulla 7 tarkemmin vähäisyyden arviointia. Perustelumuistiossa on esitetty arvioinnin lähtökohtana, että kaikki kokonaisten rakennusten purkuhankkeet sisältyisivät selvitysvelvoitteen piiriin ja toisaalta, että yksittäiset kylpyhuoneremontit tai yksittäisten asuntojen remontit eivät selvitystä edellyttäisi.

Miten vähäisyyttä tulisi näkemyksesi mukaan hankkeissa soveltaa?

Rakli toteaa, että kesäkuussa 2023 julkaistussa hallitusohjelmassa ovat tämänkin asetuksen muotoilua koskevat oleelliset kirjaukset:

"Hallituksen tavoitteena on sujuvoittaa ja nopeuttaa kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja. Tavoitteen toteuttamiseksi hallitus uudistaa maankäytön ja rakentamisen sääntelyä sekä purkaa normeja. Hallitus käynnistää maankäytön ja rakentamisen sääntelyn keventämisen, joka koskee koko Suomen rakentamismääräyskokoelmaa (lait, asetukset ja ohjeet)."

sekä kirjaus

"Kevennetään rakentamismääräyksiä, jotta rakentamisen ja asumisen kustannusten kasvua saadaan hillittyä."

Edellä mainittujen hallitusohjelmakirjausten mukaisesti, näemme, että kynnyksen sen osalta missä tapauksissa vähäinen määrä ylittyy ja asetuksen velvoitteita sovelletaan ja tulee olla riittävän korkea hallinnollisen taakan hillitsemiseksi. Olennaista hallinnollisen taakan karsimisessa on tarkastella kaikkia velvoitteita kokonaisuutena. Olennaista ei siis ole onko jonkun tietyn velvoitteen lisääminen vähäinen lisävelvoite vai ei. Olennaista on säädösrasiituksen kokonaisuus, mikä on hallitusohjelmassa tunnistettu.

Raklin ja ympäristöministeriön välisessä Green deal sopimuksessa sopimuksen velvoitteiden soveltamisen raja on sidottu korjausrakentamisen osalta laajamittaisen korjauksen määritelmään ympäristöministeriön asetuksessa 4/13 (rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta korjaus- ja muutostöissä). Katsomme että samoin tämän asetuksen mukainen purkumateriaaliselvityksen vähäisen materiaalimäärän raja tulisi olla asetuksen taustamuistiossa vastaavalla tavalla määritelty ja kynnyksen riittävän korkealla. Hallinnollisen taakan karsimiseksi emme näe olennaisena, että esimerkiksi toimitilojen yksittäiset tilamuutokset olisivat asetuksen velvoitteiden piirissä.

Olisi myös tarpeen miettiä ja kirjata missä kulkee raja purkumateriaalien ilmoittamisesta kokonaisten rakennusten purkuihin liittyen. Ilmoituksen tekeminen hyvin pienien rakennusten purkuihin liittyen ei nähdäksemme ole tarkoituksen mukaista.

Kommentit pykälään 2, Purkumateriaalit:

Purkumateriaaliluokkien karkeustaso on oikea.

Kiertotalouden markkinoiden kehittyessä tulee varmasti syitä viedä purkumateriaalien jaottelua vielä tarkemmalle tasolle. Tällä hetkellä, hallinnollisen taakan karsimiseksi ja toisaalta sen varmistamiseksi, että kierrätys markkinassa painoprosenteiltaan merkitsevät jakeet jaotellaan oikein, tulisi pidättäytyä kuitenkin yhteneväisissä ja selkeissä materiaaliluokissa... Kiertotalousmarkkinan kehittyminen luo tarpeiden kautta oikeansuuntaista painetta tarkentaa karkeantasosta materiaalitietoa hanketasolla osapuolten kulloistenkin tarpeiden mukaan.

On hyvä, että uudelleenkäytön raportoinnin osuus on tässä vaiheessa vapaaehtoista.

Ehdotuksessa on kaksi eri vaihtoehtoa pykäläksi 2 koskien selvityksen keskeistä sisältöä, purkumateriaaleja. Kumpaa jaottelua tulisi näkemyksesi mukaan käyttää asetuksessa? Vaihtoehto A:ssa on esitetty purkumateriaalien jaottelu kierrätyksen ja hyödyntämisen näkökulmasta, minkä vuoksi jaottelu poikkeaisi hieman jäteasetuksen 26 §:n rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvaatimuksista. Tarkemmat perusteet poikkeamiselle on esitetty perustelumuongissa sivuilla 8-9.

Vaihtoehto B

Kommentit valintaasi

Riippumatta kysymyksen valinnasta tulee tässä asiassa luokittelujen eri säädöksiin vaatimusten kesken olla yhteneviä. Tämä on olennaista myös tiedonkäsittelyn ja eri järjestelmien välisen tiedonsiirron näkökulmasta. Kaikki poikkeamat tietojen luokittelussa lisäävät tiedon käsittelystä syntyvää hallinnollista taakkaa, eikä tietojen käsittely jälkikäteen vain tilastoinnin palvelemiseksi ole järkevää

Kommentit pykälään 3, Vaarallisia aineita sisältävät purkumateriaalit:

-

Kommentit pykälään 4, Maa- ja kiviainekset:

On perusteltua että maa- ja kiviainesten kiertotalouteen kiinnitetään huomiota. Jää kuitenkin epäselväksi mihin esitetty jaottelu maa- ja kiviaineksen osalta perustuu ja mitkä ovat jaottelun hyödyt. Esimerkiksi maa- ja kiviaineksen jaottelu kolmeen kategoriaan tuskin tuottaa kovin yhtenäistä tietoa. Yksinkertaisempi jaottelu olisi parempi. Maa- ja kiviainesten jaottelu luokkiin pelkästään kattavuudeltaan vaihtelevan maaperätutkimustiedon perusteella on lähtökohtaisesti haastavaa.

Kommentit pykälään 5, Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksen päivittäminen:

Huolemme liittyvät prosessin sujuvuuteen ja materiaaliluokittelujen erilaisuuteen. Ei ole missään mielessä järkevää toimintaa, jos siirtoasiakirjan jäteasetuksen mukaisesti luokiteltuja materiaaleja joudutaan päivittämään pykälän 2§ mukaisten luokittelujen mukaiseksi jälkikäteen.

Tietojen päivittämisen ja päivitettyjen tietojen hyväksymisen prosessin tulee olla sujuva ja siinä on pohdittava sujuvuuden näkökulmasta vaatiiko jokainen prosessinvaihe myös rakennuslupaviranomaisen toimesta tietojen tarkastuksen vai voisiko tarpeenmukainen tarkastus olla riittävää.

Kommentit pykälään 6, Tietojen ilmoittaminen:

Pidämme erittäin tärkeänä, että kestävän purkamisen Green dealiin liittyneet ja sen sopimuksen velvoitteita täyttävät tahot saavat vapaaehtoisesta sitoutumisestaan kaiken hyödyn asetuksen edellyttämien velvoitteiden täyttämiseen. Vapaaehtoisten purkukartoitusten yhteydessä kerättyjen tietojen hyödyntäminen tämän asetuksen velvoitteiden täyttämässä tulee olla mahdollisimman helppoa.

Kommentit pykälään 7, Voimaantulo:

-

Muita huomiota ASETUKSEEN liittyen:

-

Huomioita ja kommentteja PERUSTELUMUISTION sisältöön:

Perustelumuiستiossa todetaan, että rakennuspaikan massatasapainoon ja turhien kuljetusten välttämiseen pyrittäisiin raportointivelvollisuuden johdosta. Mm. taloudelliset syyt ohjaavat tähän

kuitenkin paljon voimakkaammin ja olennaista maa- ja kiviainesten kiertotaloudessa on niiden kelpoisuuden lisäksi, logistiikka ja välivarastointi.

Somersalmi Mikko
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry